

Mire való a vállalati informatika egyáltalán?

Tágítani kell a fogalmak értelmezésén – üzlet, intelligencia, IT, vállalat... A BI az IT használatának egyik pillére. Nem a kihívások újak, hanem a követelményszint. Itt az IT „élő- (üzleti-) nyelvi” korszaka!

Az IT egyik főirányának szemléleti elhelyezése az az EMEA sajtó-csúcstalálkozó konferencia ad alkalmat, amelyet az ottawai székhelyű Cognos, a világ vezető üzletiintelligencia-fejlesztő szoftvermultijainak egyike – néhány területen világszerte – szervezett januárban, Kanadában, a cég székhelyén. (Az üzletiintelligencia-terület: Business Intelligence, BI.) Az, hogy a cég kimondottan az EMEA, vagyis az Európa-Közép-Kelet-Afrika régió számára szervez tájékoztatót, nyilvánvalóan mutatja, hogy ígéretesnek tekinti üzleti terjeszkedése szempontjából.

EMEA

Rendben; de melyik részét? Külön kezel-e bennünket, volt szocialista országokat, avagy együtt az EU-val, jelenlegi tágabb gazdasági-politikai keretünkkel? Erre a kérdésünkre Rob Ashe, a Cognos elnök-vezérigazgatója azt válaszolta, hogy természetesen minden területen vannak helyi üzleti különbségek, ám nincs rá okuk, hogy ezt valamely politikai szemponthoz kössék; Magyarországon is fejlődik a gazdaság, a kereskedelem, napirenden az üzletiintelligencia-erőforrások mozgósítása. Abban sincs különbség, hogy egyes üzletek kormányzati erőforrás-allokációtól függhetnek, hiszen az egyik nyilvánvaló alkalmazási szféra a kormányzat.

A Cognos Austria felügyeli a kelet-közép-európai régió volt szocialista országait, köztük hazánkat is. Nálunk is számos alkalmazás működik, valamint több sikeres Cognos-disztribútor. Tudomásunk szerint például az IBCnet Group magyar leányvállalata, az IBCnet Magyarország Kft. százmillió forint feletti üzletet is kötött egyetlen szerződéssel. Tágabban: amint az EMEA területi üzleti műveletekért felelős alelnök, Ad Voogt közölte, milliárd dollár feletti üzletkötésük van egy szaud-arábiai áruházlánccal, és nemrégiben Oroszországban is megkötötték az első egymilliárd dollár feletti üzletet(!). Természetesen a terület egészére kiterjedő működésű cégek, például a svéd Magnet anyavállalat német egészségügyi leányvállalata vagy a Bank Austria Creditanstalt alkalmazásait nehéz volna egy-egy országhoz kötni.

Csak a Cognos európai vonatkozású BI-üzleteinek összértéke 2001 és 2006 között több mint a kétszeresére, 3 milliárd dollárra nőtt.

Hogyan értendő az „üzlet”, mi a BI?

Tekintsünk minden olyan informatikát, amely a közvetlen személyes felhasználáson túli, „üzletinek”. A különféle szintű vállalatok informatikai problémáikhoz egészen hasonló az olyan intézményekéi is, mint a közszolgáltatások, még ha

nem törekcsenek is üzleti nyereségre; a rendőrségtől egészen a kormányzatig. Döntéshozatal megalapozó, visszaigazoló információ lehet az üzleti nyereség, de például a regionális bűnözési adatstatisztika vagy az inflációváltozás is.

Értelmezett adatokra, vagyis információra van szükség. Messze túl vagyunk azon a koron, amikor felületes és hiányos statisztikákat heurisztikus döntések alapjául szakmai és politikai következmények nélkül lehetett fölhasználni. Nota bene: az eredményes működés régebben is azt feltételezte, hogy valamiféle megfelelő kommunikációs infrastruktúra épült ki a „vállalatban” a működése során keletkezett adatok és a döntéshozás között. A mai számítástechnika azonban a vállalatok tág körének teszi lehetővé, hogy szert tegyen az üzleti adatok tudatos, belőlük az információkat kibányászó, intelligens kezelésére szolgáló professzionális infrastruktúrára. Ez szűkebben az utóbbi másfél évtized fejleménye, és hallatlanul kiélezte a versenyt, felerősítette az eredményesre irányuló, sürgető elvárásokat.

A vállalati adatkincs megbízható, védett kezelésének, archiválásának alapzatán kialakultak a különféle célú megoldások osztályai, és mára piaci igényné vált mindezek egységes infrastruktúrává integrálása is. A verseny nagy, a következő lépés ennek során a különféle szabványok felépülése, behatolása a vállalati normák világába. Rob Ashe jellemzése szerint azzal együtt, hogy az élvonalbeli BI platformfejlesztők hitük szerint „mind horizontális, mind vertikális” értelemben egységes és teljes megoldásplatformot adnak, még nincsenek kényszerítő átfogó szabványok.

Milyen területekről, szolgáltatásokról van szó, azaz melyek a BI főirányai? Középpontban a teljesítmény áll, függetlenül attól, hogy adott területen azt miként is definiálják, számszerűsítik. Az első lépcső a mérés, követése (measuring, monitoring). Erre alapul a második tervezés (planning), végül a harmadik

fejlemények visszacsatolása (reporting) és elemzése (analyzing). Ez a séma számtalan vonatkozásban konkretizálódik, a cégtől-intézménytől függően; általában például: marketing, kereskedelem, pénzügy, termékfejlesztés, műveletek-projektek menedzselése, emberi erőforrások menedzselése, közvetlenül az IT-rendszerek, ügyfélmenedzselés. Megoldások és fejlesztői ambíciók elsősorban az adatbázisok körül kezdtek kialakulni: Oracle, IBM DB2, MS SQL stb. Ezekhez jelentéskészítő eszközök emelkedtek ki; kialakultak OLAP adatbányászati megoldások

(Online Analytical Processing), üzletiinformáció-adattárházak (Business Information Warehouse, BW), de közeli terület a vállalati projektmenedzsment (Enterprise Project Management, EPM), a vállalati erőforrás-tervezés (Enterprise Resource Planning, ERP), az ügyfélkezelés (Customer Relationship Management, CRM), az ellátási lánc-kezelés (Supply Chain Management, SCM) stb. is. Az integrált vállalatirányítási rendszerek és szolgáltatások világa is határos ezzel.

Mire szolgál a korszerű BI?

Mindez a szorosan vett IT-n kívül álló döntéshozó számára ijesztő, szerteágazó technológiai bonyodalom és megoldási sokféleség. Majd-

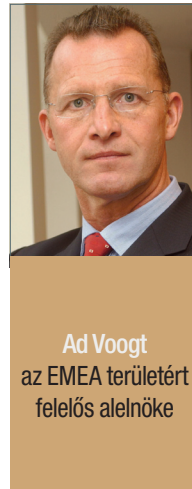
hogynem dühös igény keletkezett: ne kelljen szakinformatikusnak lenni ahhoz, hogy a korszerű informatika teljes erejét érdemben föl lehessen használni a vezetés, a gyors és pontos tájékozódás, a döntés-előkészítés és döntéshozás érdekében.

E számunkban a cégek üzleti menedzsmentjének és az IT-erőforrásoknak viszonyára összpontosítunk. Ezt láthatóan alapján érintik a BI-fejlemények. Az üzletnek és az IT-nek szót kell értenie, ez a CIO vezetői „műfaj” kialakulásának oka is. A problémák mentén vetődik fel a nagy erejű (és költséges) IT-üzletáramtatási használatának az a receptje is, hogy kommunikátor hídfőállás alakul ki a cégekben, de a szolgáltatást professzionális

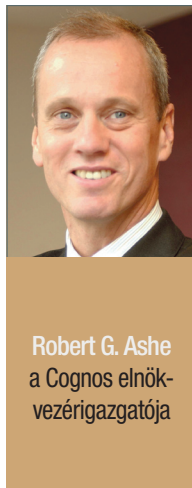
külső nagyüzem adja (outsourcing); ám más cikkeinkből is látható, hogy a feszültségek minden szakosodás ellenére mozgásban tartják a kiszervezés-beszervezés viszonyait. A két fő feszültség a vállalati adatkezelés közvetlensége és privát érdekei, illetve az IT-befektetések és az üzleti hasznosulás viszonya. Mindkettő egyik fő vonatkozása a kommunikáció.

Megfogalmazható az alapigény: egységes, rugalmasan testreszabható, „civilnek” (nem informatikusok) számára is szemléletes „műszerfalak” (dashboard) felületén bárhol, biztonságosan elérhető legyenek az adott viszonylatban mérhető információk. Vagyis az üzleti informatika egyrészt kilép önmagából, másrészt műszaki értelemben láthatatlan infrastruktúrává húzódik vissza: egy vezetőt (vagy általában: dolgozót) nem érdekli, hogyan valósul meg, de mindig legyen a kezében minden fontos adat, és frissen, abban a formában, ahogy a leggyorsabban és leghatékonyabban fel tudja azokat használni – természetesen ezek beviteléről is gondoskodnia kell a rendszernek.

Ezt szolgálja a kitisztult, definiálódott BI mint az IT talán legdinamikusabban növekvő piaci területe. • **Tihanyi László**

Ad Voogt
az EMEA területért
felelős alelnöke

Robert G. Ashe
a Cognos elnök-
vezérigazgatója